

Oponentský posudek rigorózní práce

Pobyt občanů třetích zemí v Schengenu v kontextu společné vízové politiky

Rigorozantka. Mgr. Daniela Murad

Oponent: doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc.

Rigorozantka si zvolila velmi aktuální téma, týkající se historie vzniku a vývoje Schengenského systému a způsobu jeho implementace, a to především s ohledem na Českou republiku.

Těžiště práce je soustředěno do tří základních kapitol, z nichž první (označená jako 5) pojednává o historickém vývoji prostoru bez vnitřních hranic a jeho realizaci mimo rámec zakládacích smluv, která je předobrazem variabilní geometrie ve vývoji evropské integrace, další obsahově nosná kapitola (označená jako 6) se věnuje deskripci platné právní úpravy na unijní úrovni doplněné analýzou národních právních úprav, které schengenské *acquis* implementují a konečně kapitola poslední (označená jako 7) se zabývá možným budoucím vývojem této společné politiky. Nutno podotknout, že tato část práce se zdá být ovšem recentním vývojem poněkud překonána. Práce je pak zakončena i úvahami *de lege ferenda* zabývajícími se i navrhovanou a projednávanou českou legislativou. Práce je doplněna i přílohami prezentujícími seznamy vízových a nevízových států a ilustrativní jsou i vzory povolení k různým druhům pobytů.

Autorka při zpracování práce zvolila především metodu deskriptivní a je třeba uvést, že z hlediska vyjadřovacích schopností a jazykové úrovně práce vybočuje z běžného standardu a přestože je v mnoha ohledech práce velmi popisná, je díky svému zpracování také velmi „čtivá“, aniž by to bylo na úkor odborné úrovně. Na velmi dobré úrovni je i práce s odbornou literaturou a poznámkový aparát. Je ale nutné poznamenat, že i když v roce 2016, autorka se příliš nezabývá úvahami o současné situaci a o tom, zda takto nastavená společná schengenská politika je schopna vzdorovat migračním tlakům v extrémních situacích a jaká je vlastně pro členské státy cena za společný prostor bez vnitřních hranic.

Je tedy třeba závěrem konstatovat, že autorka jen velmi málo reaguje na současný vývoj a diskuse o modifikaci Schengenského prostoru a vnímá schengenský systém spíše jako nástroj řízené migrace v „dobrých časech“ než jako nástroj ke zvládnutí migračních tlaků. Proto by se měla během obhajoby soustředit také na problematiku obnovování kontrol na hranicích (např. novelizace čl. 26) a legislativním řešením migračních tlaků s cílem zachování schengenského systému (ohrožení schengenského systému aktuální migrační vlnou). Bylo by

také vhodné se zamyslet nad postavením legálních migrantů a jejich rodin ve srovnání s azylanty a nelegálními migranty pobývajících na území Evropské unie.

V tomto světle je také možné položit si otázku, zda by autorka nepřehodnotila svůj soud o „ustrašené“ české cizinecké legislativě (str. 140), zejména ve srovnání se změnami cizinecké legislativy probíhajícími v současnosti v řadě evropských států.

Vzhledem k tomu, že práce je věnována aktuálnímu tématu, je zpracována kultivovaně a zajímavě a přes výše uvedené dílčí výhrady, na které bude uchazečka nepochybně v průběhu obhajoby reagovat, **doporučuji předloženou rigorózní práci k obhajobě.**

V Praze dne 28. února 2016